

Ege Bölgesi Enerji Forumu'ndan İzlenimler

Elk. Müh. H. Avni Gündüz

havni.gunduz@emo.org.tr

Küresel finans krizinden tüm ülkelerin olumsuz olarak etkilendikleri sürecin içerisinde, ülkemizde bu krizin en çok etkilediği illerden biri olan Denizli'de 12-14 Ekim tarihleri arasında Ege Enerji Forumu yapıldı. Amacı bölgesel ölçekte ancak ülke ve dünya gerçekleri ışığında, enerji kaynakları ile iletim ve dağıtım sistemlerinin irdelenmesi ve çözüm önerilerinin sunulması olan foruma şubemizden yoğun katılım oldu.

Şubemiz hem düzenleme aşamasında hem bildirimlerle hem de katılım olarak (özellikle TEİAŞ çalışanı mühendis üyelerimizin organize bir şekilde katılmaları dikkat çekici idi) forumda etkin olarak yer aldı.

Enerji girdilerinin %75'i ithal olan ülkemizde başta jeotermal ve rüzgar olmak üzere yenilenebilir kaynakların bulunduğu Ege Bölgesi'nde forumda, doğal olarak yenilenebilir enerji kaynakları ağırlıklı bir gündem oluşturdu.

İlk iki gün çeşitli oturumlar yapıldı. Üçüncü gün ise Zorlu Enerji'nin EÜAŞ'tan devir aldığı jeotermal santrale teknik gezi düzenlendi.

İlk gün CHP Uşak Milletvekili Prof. Osman Coşkunoğlu bir bildiri sundu. Yenilenebilir enerjinin dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmesi hakkında bilgi veren Coşkunoğlu, TBMM'de iktidar ve muhalefet milletvekillerinin tamamının ortaklaştığı YEK kanununun neden çıkarılmadığını, yasama yürütme ve yargının anayasaya göre ayrı olduğunu ancak Devlet Bakanı Ali Babacan'ın meclise müdahale ederek resmen yasamaya müdahale ettiğini anlattı. Yasanın çıkma-

masından ülkemizin ve enerji sektörünün olumsuz etkileneceğini ancak bazı baskı gruplarının karlı olacağını belirterek sunumunu bitirdi.

İlk gün I. Oturumdaki bildirimlerde; "Dünyada ve Türkiye'de Enerji Verimliliği", "Temiz Enerji Kaynaklarının Kullanımı PAÜ Temiz Enerji Evi", "Ege Bölgesi Hidrolik Santral Projeleri ile Rüzgar Enerji Değişkenliğinin Güç Sistemlerine Etkileri" başlıkları altında sunumlar yapıldı.

İlk günün son etkinliği "Ekonomik Kriz ve Enerji" konulu panel oldu. Panele Musa Çeçen (EMO), Müjdat Keçeci (Denizli Sanayi Odası) ile Caner Özdemir (DEK-TMK) konuşmacı olarak katıldı.

Caner Özdemir; serbest piyasa ekonomisinin güvene dayalı olmasını, ancak finansal dünya krizinin bu güveni sarstığını belirterek bağımsız denetim kuruluşlarının yetersiz kaldığını ve sonuçta krizin geldiğini söyledi. Enerji sektörünün çok başlı ve denetimin zayıf olduğu ortamda tekelleşme sürecine girilebileceğini ve tekelleşmenin tehlikelerine işaret etti. Şebeke yapımının özel bir iş olduğunu ve kamunun yapması

gerektiğini söyleyen Özdemir; dağıtım hizmetlerinin ise özel sektör eliyle yürütülebileceğini ancak yurt dışından getirilen modellerin de toplum ve insan yapımıza her zaman uymadığını belirtti. Planlama şart, yerli ve yabancı tekelere hayır diyen Özdemir yaklaşık 110 milyar dolarlık yatırımın 2020'ye kadar yapılması gerekeceğini bunun da büyük bir kısmının özel sektör eliyle yapılması halinde yatırımcının gerçek anlamda güveninin sağlanması gerektiğini belirterek sözlerini tamamladı.

Denizli Sanayi Odası Başkanı Müjdat Keçeci ise "Denizli kan ağlıyor, en önemli evlatları kriz nedeniyle hayatlarını yitirdi". Krizden çıkmanın ve alınan derslerin bu panel sonuçlarıyla daha geniş bir kitleye ulaştırılmasının önemine değinerek; sanayici için arz güvenliği ve uygun fiyat, yerli kaynak kullanımının önemi, geç kalmış yatırımların geri dönüşünün zorluğunun önemli olduğunu ve enerji krizi olması halinde nükleer enerjiye bile razı olabileceklerini, enerji girdilerinin (petrol, gaz, elektrik) devlet kontrolünde olmasının ve beklenmeyen hesap dışı ani fiyat

yükselmelerinin sanayiciyi çok zor durumda bıraktığını söyledi.

Musa Çeçen de enerji sektöründeki yasal düzenlemelerin tarihçesini anlatarak bu gün gelinen noktanın ülke ve dünya ölçeğinde, küreselleşme adı altında enerjinin kamu eliyle üretilip iletilip ve dağıtılmasının engellenerek özelleştirmelere ve serbestleştirmeye olanak sağlamaya çalışan uygulamalar olduğunu belirterek zararın her zaman geniş halk yığınlarına ödetileceğinin artık herkes tarafından bilindiğini ve krizlerin dönemsel olarak devam edeceğini söyledi.

İkinci gün II. Oturumda ; *Rüzgâr-Fotovoltaik Otonom Hibrid Güç Sistemlerinin Optimum Maliyetle Boyutlandırılması Üzerine Paket Bir Yazılım* (F. Salmanoğlu, N. S. Çetin), *Yenilenebilir Enerji Sistemlerince Beslenen Konutlarda DC Enerji Dağıtımı* (E. Çetin, H. K. Öztürk, A. Yılcı, M. Çolak, İ. Kaşıkçı, S. İplikçi), *Ege Bölgesi Elektrik Enerjisi Üretim, İletim ve Tüketim Durumu* (K. Bülbül), *Elektrik Enerjisi Üretim, İletim ve Dağıtım Sistemlerine Genel Bir Bakış* (M. Mungan, M. Çiftçi), *Jeotermal Enerjiden Elektrik Enerjisi Üretimi* (A. R. Verel) adı altında bildiriler sunuldu.

III.Oturumda; *Denizli İli Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin İncelenmesi* (E. Çetin, A. R. Verel, E. Alpan, E. Arıcı, C. Uçman, T. Karaman), *Türkiye’de Kurulu Olan*

Büyük Güçlü Rüzgar Santrallerinin Kapasite Faktörlerine Genel Bir Bakış (A.Şenkal, N.S. Çetin), *Kojenerasyon Sistemleri* (A. Değirmencioğlu), *Rüzgar ve Güneş Enerjisi Çalışmalarının Türkiye’deki ve Dünyadaki Durumu* (İ. T. Fışgın) konularında bildiriler sunuldu.

IV.Oturumda ise; *Elektrik Sektöründe Özelleştirmeye Genel Bir Bakış ve Öneriler* (Y. N. Şirin), *Enerji Verimliliği, Tasarrufu ve Yönetimi* (M. Argün), *Elektrik Enerjisinde Piyasa Kaosu ve Üç Kuşak Özelleştirmeler* (H. Küçük), *Serbest Piyasada Enerji Verimliliği ve EMO’nun Sorumlulukları* (N. İpek) adı altındaki bildirilerin sunulması ve soruların yanıtlanmasından sonra panel yapıldı.

Konusu “Özelleştirme-Serbestleştirme” olarak belirlenen panelin yürütücülüğünü Macit Mutaf yaptı. Panele Ceyhan Saldanlı (BEREKET ENERJİ), Kemal Ulusaler (EMO), Fikret Akbaş (AYDEM EDAŞ), Erol Celepsoy (EMO YK Üyesi) konuşmacı olarak katıldı.

Ceyhan Saldanlı; üretim yatırımları ile dağıtımın özel sektör eliyle dünyada da yaygın olarak yapıldığını, kalitesiz ve kesintili enerjinin topluma maliyetinin büyük olduğunu, kamuda enerji maliyetlerinin tam çıkarılmadığını ve enerjinin artık kıt bulunan önemli bir unsur haline geldiğini ve parasız (veya çok ucuz) enerjinin verimsiz kullanıla-

cağını belirtti. Bununla beraber “nasıl olursa olsun ancak özelleşsin” sözüne katılmadıklarını, denetimin gerekli olduğunu ancak devletin koyduğu kuralların muğlak, idareye verilen yetkilerin fazla olduğunu söyledi. “Toplumun ve kamunun yararına olmayan şey sürdürülebilir bir şey değildir” diyerek sözlerini bitirdi.

Fikret Akbaş AYDEM’in göreve başlamasından sonra yapılan hizmet iyileştirmelerini anlatarak önlerindeki en büyük sorunun “yatırımların miktarına EPDK’nın onay vermesi ve bu yüzden kendi istedikleri miktarda yatırım yapamamaları” olduğunu bildirdi.

Erol Celepsoy da özelleştirme sürecinde AKTAŞ olayından başlayarak EMO’nun verdiği hukuksal mücadeleyi anlatarak “verilen bu mücadeleler sayesinde kamunun büyük zararlardan geri dönmesini ve çalışanların haklarının yasal zemine oturtulmasının sağlandığını” belirterek “bugün de yasalara ve kamu zararına olan her türlü uygulamaya karşı durulacağını” bildirdi. Katılımcıların panelistlere sordukları sorulara verilen yanıtlardan sonra forum tamamlandı.

EMO Denizli Şubesi bildirileri ve panelleri CD haline getirip çoğaltarak üyelerimize ve yararlanmak isteyenlere verileceğini bildirmiştir.

TMMOB VII. ENERJİ SEMPOZYUMU ENERJİDE "SERBEST PİYASA" NIN BEDELİ ve ALTERNATİF ENERJİ POLİTİKALARI

17-18-19 Aralık 2009

TMMOB adına düzenleyen : Elektrik Mühendisleri Odası

www.emo.org.tr/etkinlikler/enerji

enerjisesempoyumu@emo.org.tr